

GOSTOVANJA »Rozamunda« u režiji Ivica Buljana

Priča o renesansnoj spisateljici

ZAGREB - Predstava »Rozamunda« nastala po tekstu Elfriede Jelinek u režiji Ivica Buljana i izvedbi »La Comédie« iz Saint-Etiennea bit će izvedena u nedjelju i ponedjeljak, 7. i 8. prosinca u Zagrebačkom kazalištu mladih. Glazbu je skladao Mitja Vrhovnik Smrekar, kostime je osmislila Ana Savić Gecan, a glume Jeanne Vimal i Richard Pinto.

Ivica Buljan je od veljače do lipnja ove godine pripremao »Velike radove« Elfriede Jelinek kao završnu produkciju studenata glume na Akademiji pri »La Comédie« iz Saint-Etiennea. Taj kazališni projekt objedinjuje autoričini ciklus »Drame princeza«, »Zbogom« (dramu o Jörgu Heideru) i »Bambiland« (dramu o ratu u Iraku), a »Rozamunda« je treći dramolet iz spomenuta ciklusa podnaslovljena i kao »Djevojka i smrt«, prema istoimenom Schubertovu djelu.

»Rozamunda« je renesansna ciparska princeza i lik izgubljene Schubertove opere. Kritičari je nazivaju dvojnicom Jelinekove. Stiješnjenost je između tjeskobne križice žene pisca i silovitog i ambivalentnog odnosa s partnerom Fulvimo. Postavlja se pitanje određuje li lik 'spisateljice' i njezino vlastito tijelo? Spisateljica Rozamunda se pokušava istrgnuti iz simboličkog poretka, čime podriva osnove tvorbenih kategorija identiteta kao što su žudnja, seks i seksualni identitet«, piše u najavi predstave.

»Rozamunda« je izvedena u Saint-Etienneu, Andrézieuxu i Parizu. Ivica Buljan prethodno je već uprizorio Drame princeza (»Snjeguljica«, »Tmoruziču« i »Rozamundu«) u kranjskom Prešernovu gledalištu i »Jaci« u Novom kazalištu. [H. Braut]

Iz predstave »Rozamunda«

Bišćupićeva sućut obitelji Olge Maruševski

ZAGREB - Ministar kulture Božo Bišćupić poslao je u povodu smrti Olge Maruševski njezinoj obitelji brzojav sućuti u kojem navodi kako je smrt ugledne hrvatske povjesničarke umjetnosti veliki gubitak za hrvatsku kulturu. Kao vrhunska stručnjakinja u povijesti umjetnosti, kako naponinje ministar, ostaje neospornim autoritetom u tumačenju i znanstvenom proučavanju javna u umjetnosti i kulturi 19. stoljeća, a svojim leksikografskim priložima i obiljem objavljenih stručnih i znanstvenih djela hrvatskoj kulturi ostavlja neprijeporno naslijeđe. Knjigom »Iz zagrebačke spomeničke baštine« ostavlja nam sliku njegova urbaniteta i umjetnosti iz dvaju stoljeća, ističe Bišćupić u brzojavu. [Hina]

IZDANJA Predstavljen roman »Raspeće strasti« Dimitrija Popovića

Intima biblijske pokajnice

Autor obrađuje temu biblijske bludnice i pokajnice Magdalene, istražujući teme grijeha i oprosta, erosa i thanatosa

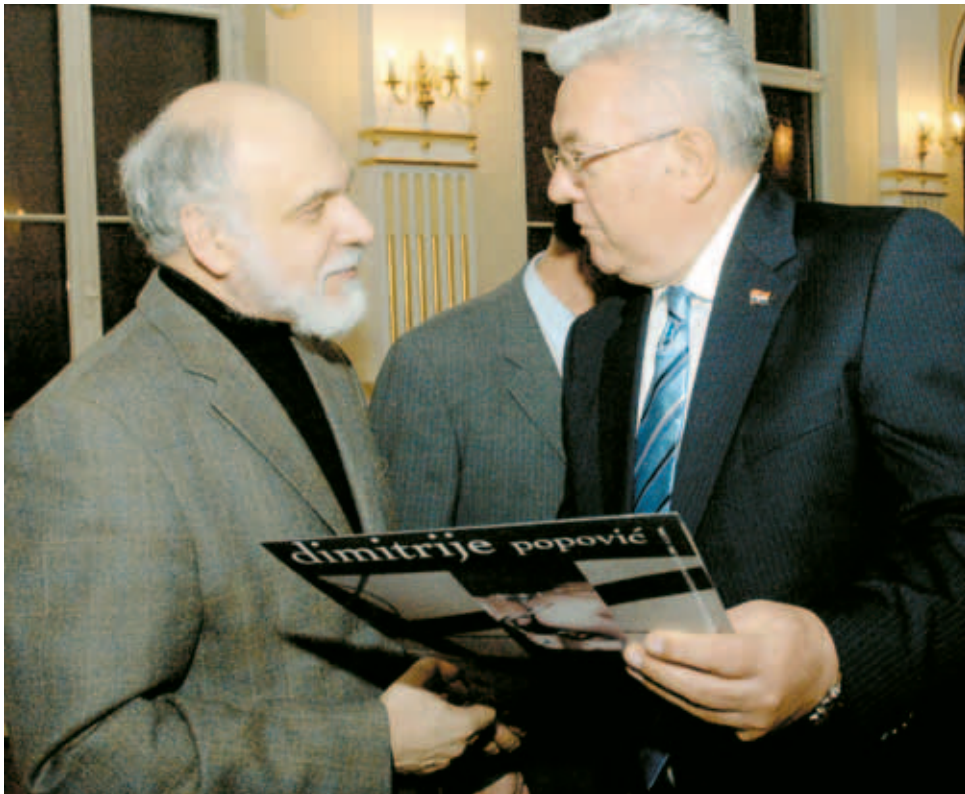
Marina TENŽERA

ZAGREB - Uoči izložbe posvećene biblijskoj bludnici i pokajnici Mariji Magdaleni i Isusu Kristu (Klovičevi dvori, 4. prosinca) nova knjiga slikara, kipara i pisca Dimitrija Popovića »Raspeće strasti« predstavljena je u utorku u Muzeju »Mimara«. Na predstavljanju su bili predsjednik Hrvatskoga sabora Luka Bebić, crnogorski veleposlanik u Republici Hrvatskoj Branko Lukovac i drugi.

Prvi je to umjetnikov roman nakon niza izvanrednih eseja o europskoj umjetnosti objavljenih u knjigama »Veronikin rubac«, »Smrt u slikarstvu« i »Corpus mysticum«, ali i sjećanja na djetinjstvo »Priče iz Arkadije«, istaknula je urednica izdavačke kuće »Ljevak« Nives Tomašević.

Prostor umjetnikova djetinjstva

Roman u kojemu Popović miješajući fikciju i stvarnost prati život lijepe bludnice Magdalene smješten je u prostor umjetnikova djetinjstva na Cetinju. U literarnom zaru slikar se bavi temama požude, grijeha, pokajanja, smrti, a nadalje tijela, kazala je Nives Tomašević. Sjećajući se umjetnikovih sjajnih eseja o smrti u slikarstvu, gdje se osebujno bavio Mantegnom, Holbeinom, Warholom i Kleinom, književni povjesničar Slobodan Prosperov Novak istaknuo je da ga je knjiga dirnu-

S predstavljanja knjige: Dimitrije Popović i Luka Bebić

la i zato što u opisu smrti tretira među ostalim prijevotom Kotoru, za koji je svojedobno Danilo Kiš u svojoj knjizi »Lauta i ožljci« napisao da je i najljepši i najružniji.

Simbolički motivi

Strasna ljubav muškarca Salvatorrea i Magdalene ispunjena je predivnim simboličkim motivima (od muškarčeva imena) do koprene Magdalene kose, kazao je među ostalim Prosperov

Novak. »Za razliku od Dana Browna, koji biblijski odnos Krista i Magdalene pretvara u spektakl, Dimitrije Popović intimizira temu baveći se onim ključnim trenutkom kada Magdalena počinje čuti nepoznati zanos, odnosno kada njezina fizička strast postaje duhovna, te literarno istražuje teme grijeha i oprosta, erosa i thanatosa, a nadalje tijelo koje oblikuje strukturu priče.« Popović doslovno crta ri-

ječima prizore koji su nastavak njegovih studija iz 'Tajnovitog tijela', te je u tom smislu doista riječ o romanu u kojem se riječ utjelovljuje, istaknula je na predstavljanju Andrea Zlatar. Na poslijetku Dimitrije Popović je zahvalivši svima kazao da ga je zanimao odnos Krista i Magdalene, put od bluda do svetosti, preobrazba duše i intimno raspeće osobe koja sebe spoznaje. Odlomke iz romana čitala je glumica Dora Lipovčan.

DRAŽBA Uoči aukcije umjetnina Galerije Grubić u Muzeju za umjetnost i obrt

Najvrjedniji Bukovac i Crnčić

U nizu odličnih umjetničkih radova ističu se djela Slave Raškaj, Roberta Auera, Ferde Kovačevića i Jurja Plančića

Jelena MANDIĆ-MUŠČET

Reprezentativni krakolik Mencija Klementa Crnčića (75x90 cm) pod nazivom »Novi Vinodolski« i portret mlade djevojke, »Čitačice« Vlahe Bukovca (47x34 cm), kolekcionarski su hitovi druge ovogodišnje aukcije koju Galerija Grubić organizira u četvrtak, 4. prosinca u 20 sati u Muzeju za umjetnost i obrt.

Početna cijena za oba umjetnička djela iznosi 250.000 kuna, a visoki iznosi ne čude kupce upoznate s činjenicom da djela Vlahe Bukovca izazivaju veliki interes na europskim aukcijama umjetnina.

Ozbiljni kupci zainteresirani za Bukovčeva djela prostoje i kod nas, svjedoči Damir Grubić, svlasnik galerije koja organizira aukciju. »Možda smo trebali krenuti s nižom cijenom, da aukcioniranje bude zanimljivije. No, cijenu ne diktiramo mi, već vlasnici slika. Kad jednoga dana naša galerija postane veći autoritet, možda ćemo moći nametnuti drukčije odnose, kako bi aukcija mogla bolje funkcionirati. Zasada, nastojimo da cijene budu u relativno umjerenim tržišnim okvirima i da ljude educiramo o tome kako funkcionira tržište«, kazuje Grubić, ističući neka od osnovnih pravila prema kojima cijena pojedinačnoga umjetničkog djela ovisi o motivu, formatu, tehnici, pojedinom ciklusu...

Drugom ovogodišnjom aukcijom Galerija Grubić udara tempo u kojemu više nema uzamaka. »To je minimum s kojim moramo ići da bismo održali kvalitetu auk-

Uatoč visokoj početnoj cijeni od 250.000 kuna, kupci pokazuju interes za »Čitačicu« Vlahe Bukovca

Crnčićovo ulje na platnu na predaukcijskoj izložbi u MUO-u: »Novi Vinodolski«, 75x90 cm

PRIZNANJA Predane ULUPUH-ove nagrada za 2008. godinu

Mariji Braut nagrada za životno djelo

Ministru kulture mr. Boži Bišćupiću dodijeljeno je ULUPUH-ovo godišnje priznanje za poseban doprinos ugledu udruge

Barbara VUJANOVIĆ

ZAGREB - Na svečanosti priredenoj u Staroj gradskoj vijećnici u Zagrebu u srijedu, povodom pedesetosme godišnjice osnutka ULUPUH-a, pod pokroviteljstvom Skupštine Grada Zagreba i predsjednice Skupštine Tatjana Holjevac dodijeljeno su godišnje nagrade ULUPUH-a za 2008. godinu. Odlukom Upravnog odbora i Umjetničkog savjeta ULUPUH-a Velika nagrada za životno djelo pripala je fotografkinji Mariji Braut, dok je Godišnju nagradu za najbolju izložbu u 2008. zaslužila izložba ZGRAF10 - međunarodna izložba grafičkog dizajna i vizualnih komunikacija.

Ministru kulture mr. Boži Bišćupiću dodijeljeno je ULUPUH-ovo godišnje priznanje za poseban doprinos ugledu udruge, za njegovu »nepokolebljivu sposobnost prepoznavanja dobrih programskih orijentacija i izložbenih konceptata na polju primi-

Tatjana Holjevac, Marija Braut i Ivana Bakal

jenjene umjetnosti i dizajna u Hrvatskoj i u vidu međunarodne suradnje«. Priznanje je u Bišćupićovo ime primila mr. Branka Sulc. Uz ministra, to su priznanje primili prof. Igor Čaljkusić s Odsjeka za dizajn vizualnih komunikacija (UMAS, Split) za rad u Organizacijskom odboru ZGRAF 10,

navodi Grubić, dodajući da će u četvrtak ponuditi kupcima šezdesetak vrlo kvalitetnih radova koji predstavljaju svojevrstan presjek hrvatskoga slikarstva.

Naglasak je stavljen na slikare s prijelaza stoljeća, kao što su Vlaho Bukovac, Slava Raškaj, Menci Klement Crnčić, Robert Auer, Ferdo Kovačević, Branko Šenoa...

Slijede djela slikara između dva rata. Među njima su Gabrijel Jurkić, Juraj Plančić, Ljubo Babić, Antun Motika, Emanuel Vidović... Grubić izdvaja sjajne slike »manje poznatih autora«, kao što su »Mljekarica« Cate Dujšin-Ribar i »Pralja« Slavka Tomerlina. Na tržištu je rijedak »ulov« Juraj Plančić, a pozornost će privući dvije mrtve prirode Ljube Babića i slika Otona Glihe iz 1967. godine, koju je već rezervirala zagrebačka Moderna galerija.

Uz slike Đure Sedera, Eugena Kokota i Alberta Kintera, Grubić izdvaja radove Ivana Pielja, Marijana Jevšovara i Miroslava Šuteja. Slijede umjetnici srednje i mlade generacije: Timohir Lončar, Igor Rončević, Bane Milenković i Lovro Lapuh. Strah od financijske krize, smatra Damir Grubić, ne bi se trebao ozbiljnije reflektirati na tržište umjetnina jer ulaganje u prave umjetničke vrijednosti uvijek donosi dobitak. »Mnogi koji su izgubili velike uloge u investicijskim fondovima, puno bi bolje prošli da su novac uložili u slike. Kupovina umjetničkih djela je dobra investicija, pogotovo ako kupac slijedi savjete stručnjaka«, ističe Grubić.

SKUP Božo Bišćupić na konferenciji ministara kulture u Azerbajdžanu

Dijalog kultura i religija

ZAGREB - U Bakuu, glavnom gradu Azerbajdžana, u utorku je otvorena Konferencija ministara kulture posvećena interkulturalnom dijalogu kao temelju mira i održivog razvoja u Europi i susjednim regijama, na kojoj sudjeluje i hrvatsko izaslanstvo pod vodstvom ministra kulture Bože Bišćupića.

Dvodnevnu konferenciju, koja se održava u organizaciji Vijeća Europe i azerbajdžanskog Ministarstva kulture i turizma, otvorili su glavni tajnik Vijeća Europe Terry Davis i predsjednik Azerbajdžana Ilham Alijev. U uvodnim riječima naglasili su značenje ove konferencije za razvoj mira i međukulturalnog dijaloga u Europi i susjednim zemljama. Tomu, kako su dodali, posebno pridonosi činjenica da na njoj sudjeluju predstavnici kao država članica Vijeća Europe tako i predstavnici arapskih zemalja te razne međunarodne organizacije (ALESCO, ISESCO i UNESCO). Hrvatski ministar kulture u svome izlaganju založio je za toleranciju i poštovanje kulture na različitim područjima, posebno u vrijeme krize i sukoba.

»U vrijeme kada se rade nekritični pokušaji objašnjenja i opravdanja brojnih konflikata i kriza isključivo putem razlika koje postoje u smislu civilizacije ili kulture - potrebno je više nego ikada do sad zalaganje i promicanje drugih i drugačijih načina ocjene i razumijevanja svijeta u kojem živimo«, rekao je ministar Bišćupić. U tom smislu istaknuo je »važnost komunikacije i dijaloga, učenja i razumijevanja drugih kultura i religija« za stjecanje »uvida u stvarnost različitu od uobičajenih stereotipa i nametnutih predrasuda«. Ministar Bišćupić zaključio je kako smo »mi u Jugistočnoj Europi našli način za kulturnu suradnju« jer unatoč nedavnom ratu sa svim teškim posljedicama »švačamo da bez komunikacije, dijaloga i poštovanja baštine 'drugih' ne možemo osigurati mirnu budućnost za naše građane«. Kako je priopćeno iz Ministarstva kulture, na marginama konferencije ministar Bišćupić susreo se s ministricom kulture Kraljevine Maroko, koju je u bilateralnom razgovoru pozvao da osobno posjeti Republiku Hrvatsku.

Također, ministar Bišćupić susreo se i s ministricom kulture i turizma Republike Turske i s ministricom kulture Arapske Republike Egipat, kojeg je pozvao da se u Hrvatskoj predstavi sa izložbom svojih umjetničkih slika. [Hina]

KNJIGE »Centimetar od sreće« Marinka Koščeca

Istočno od Houellebecqa

ZAGREB - Novim romanom Marinka Koščeca »Centimetar od sreće«, koji je objavio Profil, dobili smo prvi hrvatski primjerak postrancijske proze - rekla je u ponedjeljak na večer na predstavljanju knjige kritičarka Jagna Pogačnik.

»Centimetar od sreće« je po njezinu mišljenju najkompleksniji roman toga književnika i prevoditelja. On je ujedno slika naše tranzicijske stvarnosti, njezinih neuralgičnih točaka, i svojevrsna distopija, slika nekog fikcijskoga društva u kojemu, primjerice, u velikim shopping centrima puštaju plinove »sreće« kako bi se kupci osjećali lijepo i ispu-

njeno, a svu vlast u zemlji su preuzele velike korporacije. Priopćevac gomila užase do apokaliptične slike svijeta u kojemu je zemlja opustošena, u kojemu nezastavljivo napreduje farmaceutska industrija, a ljudi su se predali i više ne funkcioniraju kao ljudska bića.

Košćec u romanu prati sudbine četvero likova koji dolaze iz tranzicijskih zemalja na posljediplomski studij negdje na Zapad, i kasnije kada se razdvajaju. Po mišljenju književne kritičarke Jadranke Pintarić, pišac je houellebecqovski model suvremene utopije Zapada primijenio na Istok, pokazujući gdje su ta izopćena u zemljama istočnoga bloka. Jagna Pogačnik pohvalila je i jako dobru psihološku karakterizaciju likova te odlične esejističke fragmente u kojima je Koščćec zabrinut, zgađen i angažirani intelektualac, koji ostaje vjran svomu elegantnom stilu i brojnim aluzijama na pročitanu knjige i filmove što ih je odgledao. Drago Glamuzina, urednik knjige, ocijenio je pak kako je ovo najbolji Koščćecov roman, a autor je rekao da se knjiga mogla zvati i »Istočno od Houellebecqa«. [Sandra Viktorija Antić]

Marinko Koščec

PREMIJERA Osječki HNK izvest će poznatu operu Josipa Hatzea

»Povratak« uz božićno slavlje

OSLJEK - Opera »Povratak« Josipa Hatzea premijerno će se prikazati u petak, u režiji Ivana Lea Leme, a pod dirigentskom palicom maestra Mladena Tutavca, u osječkome Hrvatskome narodnom kazalištu.

Intendant osječkoga HNK Vlaho Ljutić istaknuo je da je riječ o odličnoj opernoj predstavi u kojoj će publika zasigurno uživati.

»Iako smo imali u planu premijerno izvesti popularnu komičnu operu »Seviljski brijač« Gioacchina Rossinija, od nje smo morali odustati zbog nedostatka novca. Ta je predstava zahtijevala velika sredstva, a osječki HNK u financijskoj situaciji u kakvoj se trenutno nalazi, to si nije mogao dopustiti«, kazao je Ljutić, ustvrdivši kako su našli zamjenu u operi »Povratak«.

Po riječima maestra Mladena Tutavca, »Povratak« je jednočina opera nastala prema naturalističkoj drami hrvatskog autora Srdana Tucića i »djelo koje zauzi-

S konferencije za tisak u osječkome HNK

ma posebno mjesto u hrvatskoj opernoj literaturi«.

»Riječ je o djelu punom dramskoga naboja i emocije, koje će zaokupiti pažnju publike. Fascinantno je to kako je Hatze u »Povratku« sjajno uklopio slavlje Božića«, kazao je Tutavac dodavši kako je skladatelj bla-

19. KRLJEŽINI DANI

Tekst, podtekst i intertekst u hrvatskoj drami i kazalištu

Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, od 7. do 10. prosinca u Osijeku će se održati tradicionalna znanstveno-teatrološka priredba 19. Krlježini dani. Ona obuhvaća znanstveni skup s temom »Tekst, podtekst i intertekst u hrvatskoj drami i kazalištu«, dok će se u kazališnom dijelu priredbe izvesti četiri predstave - »Šokica« Ilije Okurgića u izvedbi osječkog HNK, »Svečana večera u pogrebnoj poduzeću« Ive Brešana u izvedbi Kazališta Komedija iz Zagreba, »Suton« Ive Vojnovića u izvedbi Kazališta Marina Držića iz Dubrovnika te »Rogonje« Mire Gavrana u izvedbi zagrebačkog Teatra Gavran. Osim toga, Krlježini dani bit će obogaćeni izložbom »Varaždinska kazališna stoljeca«, predstavljanjem zbornika radova o Marinu Držiću »Putovima kanonizacije«, predstavljanjem knjige Josipa Buljovića »Subotički kazališni zapisi« te zbornika Krlježini dani u Osijeku 2007. [M.S.G.]

gov nostalgijom ovio ljubavne prizore, reljefno ocrtao pojedine likove i snažno naglasio dramatično finala, kada se lome sve sudbine glavnih likova.

Scenografiju potpisuje Vesna Režić, kostimografiju Barbara Bourek, a u premijernoj izvedbi opere uloge

će imati pjevači Nikola Kitanski, Sanja Toth, Blaženka Targuš, Robert Adamček, Berislav Puškarić, Claudio Contini i Ljiljana Čokljat. Operu »Povratak« je osječka publika zadnji put mogla gledati 1992. godine. [Maja Sajler Garmaž]